

Niina Kuorikoski

LESBOPUUHASTELUA MULLAN ALLA

– Queer-feministinen analyysi kahden nuoren naisen välisestä suhteesta

¹ Tobin 2002, 88.

² Ks. Chambers 2005, 2003. Viitataan hienovaraisuudella tässä erityisesti Chambersin argumenttiin siitä, että *Mullan alla* kuvaa kaapin epistemologiaa sen sijaan, että sarja antaisi katsojille episteesmisen vallan suhteessa sen henkilöahmojen seksuaalisuuteen. Muiden homohahmoja esittelevien televisiosarjojen kohdalla katsoja saattaa esimerkiksi tietää, että kaikki ovat homoja. *Mullan alla* sen sijaan kuvaa sekä homo- että heteroseksuaalisuutta, kaapissa oloa, sieltä ulostuloa ja sinne palaamista. Näin ollen se eroaa muista sarjoista, jotka rakentavat Chambersin sanoin ”pieniä homonormatiivisuuden saaria”. Ks. Chambers 2003, 39.

Mullan alla (*Six Feet Under*, Yhdysvallat 2001–2005) on yhdysvaltalainen draamasarja, joka kuvaa draaman ja mustan huumorin keinoin Los Angelesissa asuvan Fisherin hautausurakoitsijaperheen elämää. HBO-kaapelikanavan tuottamassa sarjassa on sen alusta asti käsitelty homoseksuaalisuutta David Fisherin (Michael C. Hall) ja Keith Charlesin (Mathew St. Patrick) hahmojen kautta. Sarjassa on käsitelty muun muassa kaapissa olemista ja sieltä ulostuloa, homoihin kohdistuvia viharikoksia sekä homoseksuaalisuuden ja kirkon suhdetta. Robert Tobinin mukaan sarjan niin kutsuttu homosensibiliteetti antaakin sarjalle sen tunnusomaisimmat piirteet¹. Aina neljännelle tuotantokaudelle asti homoseksuaalisuutta on kuitenkin käsitelty homomieshahmojen kautta; lesbohahmoja sarjassa ei ole nähty.

Sarjan homomieskeskeisyydessä tapahtuu muutos sarjan neljännen tuotantokauden alussa, jolloin Fisherin perheen kuopus Claire Fisher (Lauren Ambrose) kiinnostuu samassa taidekoulussa opiskelevasta Ediestä (Mena Suvari). Keskityn tässä katsauksessa Clairen ja Edien väliseen suhteeseen, jota luen queer-tutkimuksen ja feministisen tutkimuksen näkökulmista. Olen kiinnostunut siitä, millaisena Samuel A. Chambersin mukaan seksuaalisuutta hienovaraisesti kuvaava² *Mullan alla* esittää kahden nuoren naisen välisen suhteen. Luentaani motivoivat tutkimuskirjallisuuden lisäksi muut television ja elokuvan pervorepresentaatiot, joita käytän vertailukohteena. Tavoitteenani on osoittaa, että *Mullan alla* kuvaa lesbokokeiluksi tulkittavissa olevaa suhdetta varioiden ja tavalla, jossa on sekä eroja että yhteneväisyyksiä suhteessa muihin nuoria kuvaaviin pervorepresentaatioihin.

Mullan alla kertoo hautaustoimiston omistajista, Fisherin perheestä. Kuva MTV3. Joulukuun lopussa vuonna 2006 päättyvää sarjaa on esitetty MTV3-kanavalla tiistai-iltaisain.

Claire alkaa hillua!³ – *Mullan alla* lesbosuhdetta kuvaamassa

Clairin ”lesbopuuhaistelu”⁴ saa alkunsa samassa taidekoulussa opiskellevan Anitan (Sprague Grayden) esitellessä Clairin ja Edien toisilleen Nuts & Jolts -baarissa Edien provokatiivisen performanssin jälkeen. Ensi hetkistä lähtien on selvää, että Claire on varsin kiinnostunut Ediestä. Hän ihaillee Edietä ja kuuntelee tätä kiinnostuneena heidän ensitapaamisensa aikana. Clairin ihailusta ja samaistumisesta alkunsa saanut suhde kehittyy usean jakson aikana⁵ kahden naisen väliseksi seksuaaliseksi suhteeksi ja muodostaa yhden sarjan neljännen tuotantokauden keskeisistä juonista.

Leena-Maija Rossin mukaan *Mullan alla* -sarjan ihmissuhteet kuvataan monimuotoisen pervoina⁶ eli jonakin, jonka merkitys muotoutuu kyseenalaistavassa suhteessa normatiivisuuteen. Hän käsittelee sarjassa esiintyviä suhteita ja esittää, että *Mullan alla* queeriyyttä romanssia muun muassa yhdistelemällä ikää, sukupuoliä ja seksuaalisuutta epäkonventionaalisesti ja murentamalla homo-hetero-vastakkainasettelua. Muiden suhteiden lisäksi hän mainitsee myös Clairin suhteet ja kohtausten, jossa Claire katsoo Edien masturboimista. Kuten Rossi huomauttaa, kyseinen kohtaus on harvinainen seksin esittämisen kaavoissa.⁷ Se on myös hyvä esimerkki sarjan tavasta käyttää eräänlaisia televisiosarjojen konventioista poikkeavia

³ Otsikko *IltaSanomat* TV-lehden kannessa. Lehti on julkaistu neljännen tuotantokauden alkaessa 6.10.2005.

⁴ ”Dabbling in lesbianism”. Home Box Office, 2006. Ks. http://www.hbo.com/sixfeetunder/cast/characters/clair_fisher.shtml. Käännös kirjoittajan.

⁵ Claire tapaa Edien sarjan neljännen tuotantokauden toisessa jaksossa ja Edien hahmo nähdään viimeistä kertaa kauden kymmenessä jaksossa.

⁶ Rossi käyttää sanaa ”queer”, jota käytetään myös suomalaisessa kontekstissa. Käytän artikkelissani kuitenkin tietoisesti vastineeksi usein tarjottua perovaa Lasse Kekin (2006) innoittamana.

⁷ Rossi 2005.

⁸ Ks. esim. Paasonen 1999.

⁹ Tätä pohjustetaan sarjassa Clairen perheenjäsenten huomauttaessa, ettei Claire ole tehnyt taidetta pitkään aikaan ja Clairen kertoessa ensin Anitalle ja sitten Edielle, ettei ole koskenut kameraansa kuukausiin.

¹⁰ "Try no to look sexually objectified."

¹¹ Olen tässä kohtaa eri mieltä Annamari Vänskän kanssa, jonka mukaan se, ettei valokuvamalli katso ulos kuvasta ja näin kohtaa katsojaan katsetta, johtaa hahmon asettumiseen heteropomon niin kutsuttujen pin-upien kategoriaan. Ks. Vänskä 2006, 137.

¹² Creed 1995, 100.

¹³ Thornham & Purvis 2005, 116.

elementtejä. Sen sijaan että sarjassa kuvattaisiin kahden nuoren naisen suhdetta romanssin lajityypille ominaisin keinoin,⁸ suhde näyttäytyy hieman erilaisena. Sen keskiössä on Edien vaikutus Clairen taiteilijana sekä Clairen ihastuminen Edieen esteettisenä olentona. Edie toimii Clairelle samaistumiskohteen ohella muusana, joka inspiroi häntä jatkamaan valokuvaamista heti heidän ensitapaamisensa jälkeen⁹. Erityisen kiinnostava on kohtaus, jossa Claire ottaa Ediestä valokuvia Fishereiden talon nurmikolla. Ennen valokuvauskohtausta Claire ottaa ystävineen huumetta, joka johtaa muun muassa ryhmäseksiin Anitan, Russellin (Ben Foster) ja Jimmyn välillä (Peter Facinelli). Clairen palatessa samaan aikaan pidetyiltä syntymäpäiväillallisilta, hän ja Edie menevät ulos nurmikolle. Kohtauksessa Edie liikkuu nurmikolla Clairen ottaessa valokuvia hänestä ohjeistaen Edietä olemaan näyttämättä seksuaalisesti objektivoidulta¹⁰. Tapahtumaa seurataan ikään kuin ulkopuolelta. Katsoja näkee sekä nurmikolla kierivän Edien että kameraa käyttävän Clairen, mutta kohtauksessa ei keskitytä Edieen. Edietä ei nähdä Clairen kameran linssin läpi vaan näiden kahden naisen väliset katseet jäävät heidän välisikseen. He eivät myöskään katso katsojaan¹¹. Tämä ja kohtauksessa käytettävät kuvakulmat luovat kohtaukseen tunnelman, joka ei ole tirkistelevä tai objektivoina. Edie ei "ole näytteillä"¹² tai näyttäydy "eroottisena spektaakkelinä, joka edistämisen sijaan keskeyttää narratiivin eteenpäin vievän liikkeen kameran hitaasti pyyhkäistessä hänen ruumiinsa yli"¹³.

Kohtaus on myös kiinteä osa Clairen ja Edien suhteen ja sen etene-
misen kuvausta. Sen tapahtumien aikana he ovat ensimmäistä kertaa fyysisesti lähekkäin ja Clairen Ediestä ottama kuva toimii hänen tunteidensa symbolina Clairen toistuvasti katsoessa kuvaa salassa Davidilta ja myös Edieltä. Myöhemmin, Clairen viedessä kuvan arvosteltavaksi valokuvaustunnille, sekä toinen luokkatoveri että Anita verbalisoivat Clairen tunteet Edietä kohtaan, jonka jälkeen Claire alkaa tietoisesti miettiä suhdettaan Edieen. Taidekoulun luokassa tapahtunut toimii

Edietä ei objektivoida kohtauksessa, jossa Claire valokuvaa häntä. Kuva MTV3.

myös eräänlaisena katalysaattorina Clairen ja Edien ensimmäiselle suudelmalle ja keskustelulle heidän suhteestaan. Näin ollen valokuvauskohtaus ei näytä olevan sarjassa tarjoamassa katsojalle voyeuristista kokemusta. Sen sijaan se kuvaa nuoren naisen liikehdintää ja valokuvaamista tavalla, joka ei objektivoi tätä ja myös selkeästi vie eteenpäin Clairen ja Edien suhteen narratiivia.

Clairen ja Edien suhde tuo mieleen Annamari Vänskan mainitseman ilmiön, ”kaksoistamisen”¹⁴, sekä ajatuksen siitä, että kaksi lesbonaista alkavat muistuttaa suhteen edetessä toisiaan¹⁵. Barbara Creed on kirjoittanut narsistisen lesboruumiin konventiosta ja esittää, että se on osa muun muassa maalaustaidetta, elokuvia ja muotivalokuvia. Tähän liittyy hänen mukaansa lesboruumiin kuvaaminen konventionaalisen feminiinisenä.¹⁶ Myös *Mullan alla* -sarjassa lesbohahmo, Edie, kuvataan tämän konvention mukaisesti: Edie on pitkähiuksinen, feminiininen ja konventionaalisen kaunis. Ajatus samanlaisuudesta näkyy puolestaan kohtauksessa, jossa hän ja Claire letittävät toistensa hiuksia ja täydentävät toistensa lauseita. Samanlaisuutta kuvataan ja kommentoidaan kohtauksessa myös dialogin tasolla Anitan käyttäessä nimitystä ”yhteen liitetyt kaksoset”¹⁷. Tätä voidaan kuitenkin pitää konvention toistamisen lisäksi eräänlaisena leikittelynä tai kommentointina, sillä samanlaisuusajatus ei toistu sarjassa vaan on osa ainoastaan edellä mainittua kohtausta. Se ei ole keskeinen osa Clairen ja Edien suhteen kuvaamista vaan pääpaino on selkeästi ihailun ja samaistumisen sekä suhteen etenemisen kuvauksessa.

Aiemmille nuorten homoseksuaalisten kokeilujen ja suhteiden kuvaamiselle on ollut leimallista nuorten vanhempien ja heidän reaktioidensa kuvaaminen kuten sarjoissa *Rooman sheriffi* (*Picket Fences*, Yhdysvallat 1992–1996) *Dawson’s Creek* (Yhdysvallat 1998–2003), *Salatut elämät* (Suomi 1999–nykypäivä) ja *Täydelliset naiset* (*Desperate Housewives*, Yhdysvallat 2004–nykypäivä). *Mullan alla* -sarjan lesbosuhdetta ei kuitenkaan kuvata kummankaan suhteen osapuolen vanhempien kautta. Edien vanhemmat eivät ole osa sarjaa ja Clairen äiti Ruth (Frances Conroy) on täysin tietämätön tyttärensä ja Edien suhteesta. Lisäksi on mahdollista olettaa, ettei asia juurikaan hämmästyttäisi tai vaivaisi Ruthia, vaikka hän siitä tietäisikin. Sarjan ensimmäisellä tuotantokaudella Ruth suhtautui tietoon poikansa Davidin homoseksuaalisuudesta lähinnä surumielisesti, koska David ei ollut kertonut hänelle asiasta aikaisemmin.

Kuten esimerkki osoittaa, *Mullan alla* on sarja, jossa homoseksuaalisuutta ei kuvata sen kautta, miten heterohahmot ja -kulttuuri suhtautuvat homoihin, lesboihin ja muihin pervoihin. Toisin kuin Alexander Dotyn ja Ben Goven analyysissä populaarimedian homorepresentaatioista¹⁸, sarjassa kuvataan homoseksuaalisuutta nimenomaan pervohahmojen ja heidän kokemuksensa näkökulmasta. Heterohahmojen suhtautumista toki käsitellään ajoittain, kuten Davidin tullessa ulos veljelleen Natelle (Peter Krause), mutta myöskään tällöin pervohahmon kokemus ei jää toissijaiseksi. Tällä tavoin sarja rakentaa narratiivia, jota voisi Didi Hermanin sanoin kutsua homonormatiiviseksi¹⁹.

Homonormatiivisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä televisiosarjojen ja muiden kulttuurintuotteiden rakentamaa ominaisuutta,

¹⁴ ”Twinning”, Vänskä 2006, 137. Käännös kirjoittajan.

¹⁵ Tämä on yleisesti tunnettu seikka lesbokulttuureissa ja osa myös *L-koodin* (*The L Word*, Yhdysvallat 2004–nykypäivä) lesbosuhteiden kuvausta. Sarjasta nosti esille esimerkiksi käsitteen ”lesbian urge to merge”. *L-koodista* ja lesbokulttuurillisista viitteistä, ks. Kuorikoski 2005.

¹⁶ Creed 1995, 99–101. Ks. myös Vänskä 2006.

¹⁷ ”conjoined twins”

¹⁸ Doty & Gove 1997.

¹⁹ Homonormatiivisuudesta ks. Herman 2003. Ks. myös Chambers 2003, Kuorikoski 2005.

²⁰ Herman 2003, 144.

²¹ Ks. esim. Battles & Hilton-Morrow 2002, Chambers 2006, Herman 2003, Kuorikoski 2005.

²² On tärkeä huomata, että homonormatiivisuudesta ei voida puhua samassa merkityksessä kuin heteronormatiivisuudesta heteroseksuaalisuuden yhteiskunnallisesta asemasta johtuen. Ks. Berlant & Warner 1998, 548.

²³ Walters 2001, 166–167.

²⁴ Janet McCaben (2006, 123) mukaan Claire joutuu sarjassa toistuvasti puhumaan seksuaalisuudesta ja henkilökohtaisimmista tunteistaan. Tämä ei päde Clairen ja Edien suhteeseen, jossa Clairen tunteita Edietä kohtaan kuvataan pääsääntöisesti ilmein, elein ja käytöksen kautta. Claire ei myöskään verbalisoi tunteitaan muille kuin Edielle. Näin ollen sarjan tavassa kuvata Clairen miessuhteet ja naissuhde näyttäisi olevan eroja.

²⁵ "Peniksesi on ihan kiva. Harmi, että sinä tulet sen mukana." "Your penis is kinda nice. Too bad you're attached to it." Käännös kirjoittajan.

²⁶ "It would be so much easier to be gay." Käännös kirjoittajan.

²⁷ Mielenkiintoista kyllä, näin ei näytä olevan kuvattaessa nuoria miehiä. Esimerkiksi *Täydellisissä naisissa* ja *Dawson's Creek*issä homokokeilut ovat johtaneet homo-seksuaalisen identiteetin muodostamiseen, joten nuorten miesten miessuhteet eivät ole jääneet kokeiluiksi.

²⁸ Ks. Walters 2001, 206–207.

jonka kontekstissa homoseksuaalisuus näyttäytyy esimerkiksi hyvänä ja luonnollisena. Käsite sisältää nimensä mukaisesti normittavan elementin, sillä muiden seksuaalisuuksien kuvaaminen jollain tavalla kyseenalaisena on usein osa homonormatiivisuutta²⁰. Tästä huolimatta pidän sitä merkittävänä ilmiönä television heterokeskeisen lähihistorian lisäksi myös nykypäivän kontekstissa. Vaikka homoseksuaalien representaatiot ovatkin merkittävästi lisääntyneet viimeisen vuosikymmenen aikana, niiden asetelma tai luoma kuva on usein heteronormatiivinen, kuten tutkimuksessa on osoitettu²¹. Näin ollen homonormatiivisuus näyttäytyy positiivisena sen tarjotessa eräänlaisen vastapainon heteronormatiivisuudelle²². Homonormatiivisuuden sijaan voitaisiin kuitenkin puhua eräänlaisesta homosensibiliteetistä tai homosensitiivisyydestä, joka kuvaa tätä televisiosarjojen ominaisuutta ilman normittavuutta.

Paluu heteronormiin?

Lesbosuhteeseen johtava heterosuhteessa tapahtunut pettymys on eräs televisiosarjojen ja elokuvien lesborepresentaatioissa toistuvista kaavoista. Tähän kategoriaan kuuluvat sellaiset elokuvat kuin *Kissing Jessica Stein* (Yhdysvallat 2001), John Saylesin *Lianna* (Yhdysvallat 1983) ja Suzanna Danuta Waltersin esimerkkinään käyttämä *Three of Hearts* (Yhdysvallat 1993), joista viimeksi mainitussa kahden naisen kerrotaan toistuvasti löytäneen toisensa ja aloittaneen suhteen toisen tultua miehen loukkaamaksi²³. Kyseinen kaava toistuu *Mullan alla* -sarjassa, jossa kuvataan useita Clairen epäonnistuneita miessuhteita²⁴. Ensimmäisellä tuotantokaudella Claire rakastuu Gabriel Dimasiin (Eric Balfour), joka yrittää tehdä itsemurhan huumeiden yliannostuksella ja joutuu ongelmiin lain kanssa. Kolmannella tuotantokaudella Claire seurustelee sitoutumishaluttoman muusikon Philin (J.P. Pitoc) kanssa, jonka jälkeen opiskelutoveri Russell saattaa Clairen raskaaksi ja pettää tätä heidän taideopettajan, Olivier Castro-Staalin (Peter Macdissi), kanssa. Claire tulee siis toistuvasti miesten pettämäksi ja loukkaamaksi; kaikki hänen miessuhteensa päättyvät onnettomasti. Tässä kontekstissa Clairen samaistuminen kuluneen miesvitsin²⁵ performanssinsa aluksi kertoneeseen Edieen ja se, että Claire kokee lesbosuhteen Edien kanssa hyväksi vaihtoehdoksi, tulevat katsojalle ymmärrettäviksi. Clairen mielestä pettymys miehiin ja ajatus siitä, että suhteessa samaa sukupuolta olevaan Edieen hänen olisi mahdollista tietää suurin piirtein mitä Edie ajattelee ja tuntee, johtaa ajatukseen homouden helppoudesta: "Olisi niin paljon helpompaa olla homo."²⁶ Näin sarjassa käytetään hyväksi lesborepresentaatioille tyypillistä kaavaa ikään kuin pohjustamaan ja perustelevaan naissuhdetta.

Toinen konventionaaliseksi määriteltävissä oleva piirre Clairen ja Edien suhteen kuvauksessa on suhteen päättymisen ja Clairen palaaminen miessuhteisiin. Televisiosarjoissa, joissa kuvataan nuorten naisten lesbosuhteita, lesbous jää nimittäin usein kokeiluksi²⁷. Näin on esimerkiksi *O.C.:ssä* (*The O.C.*, Yhdysvallat 2003–nykypäivä) sekä Waltersin mainitsemassa *Viiden jutussa* (*Party of Five*, Yhdysvallat 1994–2000)²⁸, jossa eräs päähenkilöistä ihastuu naisopettajaansa. Myös

Clairin naissuhde jää kokeiluksi Clairin vetäytyessä suhteesta Edien kanssa. He käyvät seuraavanlaista keskustelua, josta näkyy syyt suhteen katkeamiselle:

Claire: Minun mielestäni sinä olet siistein ja kaunein ihminen, jonka olen elämässäni nähnyt ja minä ihailen sinua niin helvetin paljon.

Eddie: No, totta kai.

Claire: Ja sinä olet todella seksikäs. Tarkoitan, siis tunnen, todellakin, että sinä vedät minua puoleesi. Mutta kun katson tätä koko juttua objektiivisesti...

Eddie: Kiinnostus on esteettistä.

Claire: Niin, aivan. Se on luovaa, ja taiteellista...

Eddie: ...ja älyllistä ja fyysistä...

Claire: Kyllä! Mutta ei välttämättä seksuaalista.

Eddie: Sinä et ole kiinnostunut naisten naimisesta.

Claire: Luulin, että olin.

Eddie: Paska.

Claire: Paska. Mutta nähtyäni sen kun sinä sait orgasmin, minä todella, todella haluan sellaisen. Voi helvetti!²⁹

Vaikka Claire ihailee Edietä ja samastuu tähän, hänen tunteensa eivät ole seksuaalisia. Toisin on suhteessa Jimmyyn, joka on kuullut Edieltä, ettei Claire ole koskaan saanut orgasmia. Asian korjaamiseksi Jimmy tarjoutuu testaamaan Clairin kanssa uutta seksitekniikkaa, joka johtaa seksiin ja Clairin ensimmäiseen orgasmiin. Vaikka suhde Edieen näyttäytyy tämän jälkeen vain kokeiluna, ei sarja "vahvista heteroseksuaalisen romanttisen parin keskeisyyttä"³⁰. Clairin ja Jimmyn suhde on fyysinen, ei romanttinen, ja varsin lyhyt. Näin ollen naissuhteen jälkeinen suhde heteromieheen ei suoraviivaisesti näyttäydy paluuna oikeana pidettyyn heteroseksuaalisuuteen kuten monissa aiemmissa television ja elokuvan lesborepresentaatioissa³¹. Sen sijaan Clairin ja Jimmyn suhde poikkeaa fyysisyydessään ja lyhyydessään romanttisen elokuvan kaavasta ja näyttäytyy eräällä tavalla pervona, epänormatiivisena, sekä myös suhteena, joka saa alkunsa nimenomaan naisen seksuaalisista tarpeista.

Edien ja Clairin suhteen päättymisen jälkeen Edie nähdään sarjassa vain yhden kerran kohtauksessa, jossa Claire yrittää saada hänet tanssimaan kanssaan bileissä. Edie torjuu Clairin yritykset sanoen, ettei maailma ole Clairin oma kemianvälinesetti ja käskien tätä jättämään hänet rauhaan³². Tämän lisäksi Anita välittää Edien viestin Clairelle tämän mennessä tapaamaan Edietä edellä siteeratun keskustelun jälkeen. Toisin kuin elokuvassa *Three of Hearts*, jossa lesbonainen laittaa omat tunteensa syrjään ja ryhtyy tukemaan heteromiestä oman entisen tyttöystävän valloittamisessa,³³ Edie kuvataan lesbohahmona, jolla on valta päättää mitä tapahtuu suhteen jälkeen. Edien suuttumus Clairea kohtaan välitetään katsojalle Anitan sanomana. "Koska olit lesbo jotain kokonaista kaksi minuuttia. Ja sitten yhtäkkiä et ollutkaan. Sen lisäksi hän [Eddie, NK] sanoi, että hänen tussunsa niin kuin ällötti sua. Se ei todellakaan ole siistiä."³⁴ Edien ja Clairin suhteen päättymistä seuranneet tapahtumat ovatkin yksi esimerkki sarjan homosensitiivisyydestä ja sen tavasta kuvata homoseksuaalisuutta nimenomaan pervohahmojen

²⁹ Claire: "I think you are the coolest and most beautiful person I've ever seen in my life and I admire you so fucking much."

Eddie: "Well, of course."

Claire: "And you are totally hot. I mean, I feel that, I really do, and I'm like, so pulled to you. But when I look at this whole thing objectively..."

Eddie: "The attraction is aesthetic."

Claire: "Well, yeah. It's creative, and artistic..."

Eddie: "...and intellectual and physical..."

Claire: "Yes! But not necessarily sexual."

Eddie: "You're not into fucking women."

Claire: "I thought I was."

Eddie: "Shit."

Claire: "Shit. But after seeing your orgasm, I really, really want one. Fuck!"
Käännös kirjoittajan.

³⁰ Walters 2001, 167.

³¹ Ks. esim. Stacey 1997.

³² "The world's not your own private fucking chemistry set, Claire. Just stay away from me. Leave me the fuck alone."

³³ Ks. Walters 2001, 166–167.

³⁴ "Because you were a lesbian for about two whole minutes. And then suddenly, you weren't. On top of that, she said you got all, like, grossed out by her pussy. That's totally not cool."

ja heidän kokemuksensa kautta.

Lopuksi

Yhteenvetona voidaan sanoa, että *Mullan alla* näyttäytyy sarjana, jossa seksuaalisuutta kuvataan monimuotoisesti, hienovaraisesti ja tavalla, jota nimitän homonormatiivisen sijaan homosensitiiviseksi. Tämä koskee myös sarjan tapaa kuvata kahden nuoren naisen – Clairen ja Edien – välinen suhde sarjan neljännellä tuotantokaudella.

Clairen ja Edien suhde antaa tilaa Clairen ihailun, samaistumisen ja muiden tunteiden ja seksuaalisuuden kuvaamisen lisäksi myös Edien tunteiden ja kokemusten esiintuomiselle. Sarja hyödyntää joi-takin televisiosarjojen konventioita kuten lesbosuhteen pohjustamista epäonnistuneilla miessuhteilla sekä suhteen jäämistä kokeiluksi. Samanaikaisesti se kuitenkin kuvaa lesbosuhdetta selkeästi sen osapuolten näkökulmasta eikä suhde korosta päättymisensä jälkeen heteroseksuaalisen romanssin keskeisyyttä. Lisäksi sarja tuo juonen kautta televisioon esimerkiksi kohtauksen, joka kyseenalaistaa katseen naisruumista objektivoivan luonteen ja asettaa kahden nuoren naisen väliset katset etualalle. Näin ollen sarja kuvaa lesbosuhdetta homosensitiivisen pervosti, kuten olen tässä katsauksessa pyrkinyt osoittamaan. *Mullan alla* -sarjan viimeisiä jaksoja katsoessani tunnenkin suurta surua Fisherin perheen tarinan päättymisestä. Sarja jättää jälkeensä suuren aukon, jota useitakin eri pervohahmoja kuvaavien sarjojen on vaikea täyttää.³⁵

Lähteet

- Battles, Kathleen & Hilton-Morrow, Wendy (2002), Gay Characters in Conventional Spaces: *Will and Grace* and the Situation Comedy Genre. *Critical Studies in Media Communication* vol. 19:1, 87–105.
- Berlant, Lauren & Warner, Michael (1998), Sex in Public. *Critical Inquiry* 24 (Winter 1998). 547–566.
- Chambers, Samuel A. (2006), Heteronormativity and *The L Word*: From a Politics of Representation to a Politics of Norms. Teoksessa Kim Akass & Janet McCabe (eds.), *Reading The L Word – Outing Contemporary Television*. London & New York: I.B. Tauris, 81–98.
- Chambers, Samuel A. (2005), Revisiting the closet: reading sexuality in *Six Feet Under*. Teoksessa Kim Akass & Janet McCabe (eds.), *Reading Six Feet Under – TV to die for*. London & New York: I.B. Tauris, 174–188.
- Chambers, Samuel A. (2003), Telepistemology of the Closet; or, The Queer Politics of *Six Feet Under*. *The Journal of American Culture* vol. 26:1, 24–41.
- Creed, Barbara (2005), Lesbian Bodies: Tribades, tomboys and tarts. Teoksessa Elisabeth Grosz (ed.), *Sexy Bodies: The Strange Carnalities of Feminism*. London & New York: Routledge.
- Doty, Alexander & Gove, Ben (1997), Queer Representation in the Mass Media. Teoksessa Andy Medhurst & Sally R. Munt (eds.), *Lesbian and Gay Studies: A Critical Introduction*. London & Washington: Cassell, 84–98.
- Herman, Didi (2003), “Bad Girls Changed My Life”: Homonormativity in a Women’s Prison Drama. *Critical Studies in Media Communication* vol. 20:2, 141–159.
- Home Box Office (2006), Cast and crew: Claire Fisher. http://www.hbo.com/sixfeetunder/cast/characters/claire_fisher.shtml. Linkki tarkistettu 24.11.2006
- Kekki, Lasse (2006), Pervon puolustus. *Kulttuurintutkimus* 23 (2006): 3, 3–18.

- Kuorikoski, Niina (2005), Televisiosarja *L-koodi* 2000-luvun lesbokuvauksena. *Lähikuva* 4/2005, 60–74.
- McCabe, Janet (2005), 'Like, whatever': Claire, female identity and growing up dysfunctional. Teoksessa Kim Akass & Janet McCabe (eds.), *Reading Six Feet Under – TV to die for*. London & New York: I.B. Tauris, 121–134.
- Paasonen, Susanna (1999), Nyt! Ja ikuisesti – rewind: Häät mediaspektaakkelinä. Nykykulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja 61. Jyväskylän yliopisto.
- Rossi, Leena-Maija (2005), (Vähintään) Kuusi jalkaa ja kättä *Mullan alla*. Romanssin monimuotoinen queeriytyminen tv-sarjan efektinä. Pervot puheet: Teorian ja aktivismin risteymiä. Turun 5. valtakunnallinen lesbo-, homo- ja queer-tutkimusseminaari. Åbo akademi, Turku, 21–23.10.2005. Kirjoittajan hallussa oleva seminaaripuheenvuoro.
- Stacey, Jackie (1995), 'If You Don't Play, You Can't Win'. *Desert Hearts* and the Lesbian Romance Film. Teoksessa Tamsin Wilton (ed.), *Immortal Invisible: Lesbians and the Moving Image*. London: Routledge, 92–114.
- Thornham, Sue & Purvis, Tony (2005), *Television Drama: Theories and Identities*. Hampshire & New York: Palgrave Macmillan
- Tobin, Robert (2002), *Six Feet Under* and Post-Patriarchal Society. *Film & History* vol. 32:1, 87–88.
- Vänskä, Annamari (2006), *Vikuroivia vilkaisuja: ruumis, sukupuoli, seksuaalisuus ja visuaalisen kulttuurin tutkimus*. Helsinki: Taidehistorian seura.
- Walters, Suzanna Danuta (2001), *All the Rage: The Story of Gay Visibility in America*. Chicago & London: The University of Chicago Press.